

Preventie schoorsteenbranden

Veilig stoken met hout- en pelletkachels

Ongeveer 10% van alle woningbranden ontstaat door een schoorsteenbrand. De oorzaak ligt vaak bij onjuist stookgedrag of een verkeerd aangelegd rookkanaal.

Een goed aangelegde schoorsteen kan doorgaans een schoorsteenbrand doorstaan – ze worden hier immers op getest. Toch treffen wij regelmatig installaties aan die niet conform de normering zijn uitgevoerd. Dat komt vaak door een gebrek aan kennis, de buitenzijde van een dubbelwandige pijp voelt meestal slechts handwarm, waardoor men denkt dat alles veilig is.

Toch kan zich in het rookkanaal na verloop van tijd een creosootlaag vormen, een teerachtige aanslag die kan ontbranden. Ook bij pellet kachels komt dit voor, zij het minder vaak. Ontsteekt deze laag, dan kan de temperatuur in de pijp oplopen tot wel 1.000 °C.

Is de schoorsteen dan niet juist aangelegd, dan kan de hitte overslaan op aangrenzende materialen, met brand buiten de schoorsteen tot gevolg. Door onderstaande maatregelen te nemen, voorkomt u dit risico.

1. Aanleg

Soorten rookkanalen

De meeste installaties gebruiken een gemetseld of dubbelwandig geïsoleerd rookkanaal. Sinds 1 januari 2019 moet de aanleg voldoen aan NEN 6062:2017, zoals vastgelegd in artikel 2.59 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Deze norm beschrijft de eisen voor het ontwerp, de installatie en de veiligheid van rookgasafvoeren.

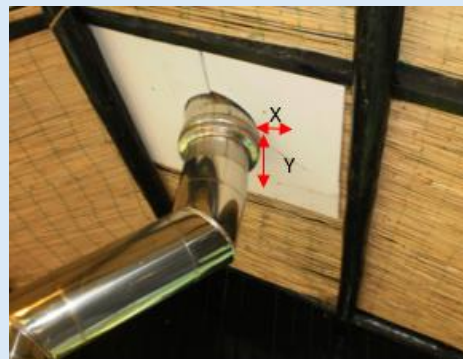
Daarnaast adviseert de ASPB (Algemene Schoorsteenvegers Patroons Bond) om rookkanalen uitsluitend te laten aanleggen, controleren en onderhouden door erkende vakbedrijven.

ASPB-leden werken volgens vastgestelde veiligheids- en kwaliteitsrichtlijnen, waardoor de kans op fouten bij installatie en onderhoud aanzienlijk kleiner wordt.

Veiligheidsafstanden en classificatie(s)

In de montage handleiding wordt aangegeven welke veiligheidsafstand moet worden aangehouden bij een T600-classificatie. Deze afstand staat vermeld als G + getal (bijv. G50 = 50 mm afstand tot brandbare materialen*).

Bij G0 gelden geen afstandsrestricties, maar wij adviseren toch altijd minimaal 10 mm vrije ruimte aan te houden zodat de hitte die vrijkomt altijd naar boven wordt afgevoerd en niet kan overgaan naar het dakbeschot.

Deze afbeelding laat een onjuist aangelegd rookkanaal zien.

Kenmerk dubbelwandig rookkanaal:
T600:G75 (X)
X: > 75 mm = norm
Y: > 500 mm = advies Troostwijk BvT

Brandwerende betimmering:

Vrijwel alle dubbelwandige rookkanalen moeten brandwerend worden afgeschermd.

Let hierbij op:

- De vrije ruimte die hoort bij de G-classificatie moet worden aangehouden (bijv. G75 = minimaal 75 mm).
- Plaats geen houten delen tussen het rookkanaal en de afscherming.
- Schroeven mogen geen warmte kunnen geleiden naar brandbare materialen achter de plaat.

Hoewel de brandwerende bekleding vuur tegenhoudt, geleidt ze wél warmte. Onvoldoende afstand kan leiden tot pyrolyse van hout, het proces waarbij hout na langdurige verhitting vanzelf ontvlambaar wordt.

2. Stookgedrag

Een goed stookbeleid voorkomt schoorsteenbranden.

Belangrijke richtlijnen:

- Gebruik droog hout (minimaal 1–3 jaar gedroogd) met een vochtgehalte tussen de 12 en 15% doch nooit meer dan 20%.
- Kies houtsoorten met weinig hars.
- Gebruik nooit geleverd, geïmpregneerd of nat hout, noch kranten, plastic of rubber.

Houtsoort	Droogtijd
Populier, Den	1 jaar
Linde, Spar, Berk, Els, Wilg	1,5 jaar
Fruitboom, Beuk	2 jaar
Eik	2,5 jaar

Het vochtgehalte van het hout bepaalt in sterke mate hoe schoon en veilig u stookt, gebruik daarom altijd een houtvochtigheidsmeter voordat u hout in de open haard of kachel gebruikt. Deze kleine digitale meters zijn eenvoudig verkrijgbaar en geven binnen enkele seconden de vochtigheid in procenten weer.

3. Onderhoud

- Laat de schoorsteen minimaal één keer per jaar vegen.
- Bij dagelijks gebruik, laat twee keer per jaar vegen (bij voorkeur ook in maart).
- Bij rietgedekte daken, laat altijd van bovenaf vegen zodat de vonkenvanger gecontroleerd kan worden.

Regelmatig onderhoud voorkomt ophoping van roet en creosoot en verlengt de levensduur van het systeem.

4. Overige aandachtspunten

- Bij rietgedekte daken is een vonkenvanger verplicht.
- Laat het kanaal eens per drie jaar inspecteren met een camera-inspectie.
- Controleer bij rieten daken ook de omgeving op risico's (zoals vuurkorven of buitenkachels).
- Asresten altijd buiten het gebouw bewaren in een zinken of metalen emmer, gloeiende resten kunnen nog na 48 uur brand veroorzaken.
- Gebruik geen stofzuiger om as op te zuigen.
- Houd minimaal 1 meter rondom de kachel vrij van brandbare materialen.
- Laat pellet kachels onderhouden door een erkend en deskundig bedrijf (ASPB), conform de voorschriften van de leverancier.
- Gooi asresten bij het restafval, en niet bij het groente-, fruit- en tuinafval (gft) of op de composthoop, asresten kunnen namelijk schadelijke stoffen bevatten.

5. Tot slot

Met een juiste aanleg, verantwoord stoken en goed onderhoud verkleint u de kans op een schoorsteenbrand aanzienlijk. Een kleine investering in preventie voorkomt vaak grote schade.

Dit document of delen ervan mogen uitsluitend worden verspreid als één geheel, onder vermelding van de bedrijfsnaam Troostwijk Risico-Inspecties B.V.

